

3/7/2007, Αθήναι

ΚΟΙΝΟΣ ΤΟΠΟΣ ΙΙΙ – URBAN LEGENDS

Η έκθεση «Urban Legends» έλαβε χώρα από την 19-06-2007 έως την 2-07-2007 στο Θέατρο «Επί Κολωνώ» και μετείχε σ' αυτήν μία πληθώρα νέων καλλιτεχνών.

Ξεχώρισα ιδιαίτερος το έργο του Χ. Κοντοσφύρη «Η ανύψωση του βλέμματος» από επεξεργασμένο Ιποχ. Οι ανθρώπινες φιγούρες μοιάζει να έχουν αποκολληθεί από το περιβάλλον τους βιαιώς, αφού το ίδιο το έργο δίνει την αίσθηση της επικίνδυνης αιχμηρότητας σε όποιον προσπαθήσει να το προσεγγίσει. Οι οπές στα διάφορα σημεία των σωμάτων τους δίνουν επίταση σε αυτήν την αίσθηση. Σε λίγα σημεία φαίνεται να υπάρχει σύνδεση περιβάλλοντος και φιγούρων: για να φαίνεται ότι ίσα – ίσα συγκρατιούνται οι μορφές στον χώρο και δεν ξεκολλάνε ολοκληρωτικώς από αυτόν. Το βλέμμα του ενός δεν συναντάει ποτέ αυτό των άλλων. 7 μορφές κοιτάνε προς τα πάνω κάτι το οποίο είναι αδιόρατο για εμάς, δίνοντας ένα αινικτικό χαρακτήρα στο έργο. Μόνον μία κοπέλα φαίνεται να έχει απορροφηθεί από το βιβλίο που αναγιγνώσκει και το βλέμμα της έχει καθοδική τάση. Ο καλλιτέχνης τονίζει την αποξένωση του σύγχρονου μεσοαστού και την αλλοτρίωσή του, κυνηγώντας χίμαιρες στον ουρανό, αποκολλημένος από το φυσικό του περιβάλλον που είναι η δεύτερη φύση του. Το έργο απαρτίζουν 15 μορφές και ένας σκύλος. Όλοι γνωρίζουμε ότι στην αρχαία ελληνική τραγωδία ο αριθμός των χορευτών ήταν 15, καινοτομία που εφηύρε ο Σοφοκλής για τα λυρικά μέρη της τραγωδίας. Να υποθέσουμε ότι ο σκύλος είναι ο χειροποίητος της τραγωδίας; Ή και ο ίδιος ο καλλιτέχνης; Οι φιγούρες βιώνουν μία προσωπική τραγωδία και μέσω των ονείρων που οραματίζονται στον ουρανό, την εξυμνούν και της δίνουν μία λυρική διάσταση.

Στο άτιπλό του ο Α. Κασάπης χρησιμοποίησε φωτοτυπία, μελάνι και μολύβια. Παρατηρούμε ένα ανδρικό πρόσωπο παγιδευμένο σ' ένα γυναικείο

σώμα, να έχει στο ένδυμά του το σύμβολο της Σβάστικα που εκπροσωπεί την μισαλλοδοξία και τον τυφλό φανατισμό. Οι μαύρες πεταλούδες που τον πλαισιώνουν αντιπροσωπεύουν τα σκοτεινά οράματα αυτού του ανθρώπου. Μαύρες σκέψεις διαπερνούν το νού του, ενώ το ένα του μάτι αποκλίνει από την φυσιολογική διάταξη. Ο υδροκεφαλισμός που παρουσιάζει και αυτή η μορφή του Κασάπη είναι μία αφύσικη ανάπτυξη του κρανίου που εξαιτίας της συσσώρευσης εγκεφαλονωτιαίου υγρού μέσα στον εγκέφαλο, πιέζεται το οπτικό νεύρο, με αποτέλεσμα την βαθμιαία μείωση της όρασης του πάσχοντος. Συνεπώς αυτή η απόκλιση δεν πρέπει να εκπλήσσει διότι μπορεί να ερμηνεύσει και την στάση της υποκειμενικής και φανατικής έποψης των πραγμάτων.

Ο Δ. Καραντινόπουλος στο έργο του «Ramon» εκθέτει ένα σκύλο που βγάζει την γλώσσα στον επισκέπτη, ενώ παγώνει την στιγμή στα πιό ακραία και εκφραστικά χαρακτηριστικά του ζώου. Αυτό το έργο μοιάζει να είναι ένα τεντωμένο σκοινί που αν το ακουμπήσεις μπορεί και να σπάσει. Πρόκειται για έναν περιπαικτικό φίλο που εκφράζει τα συναισθήματά του με ακραίο τρόπο ή απλώς για ένα χαρούμενο φιλικό πρόσωπο που βλέπει τον αφέντη του; Η έξοδος της γλώσσας είναι ειρωνική ή γνήσια έκφραση αγάπης κάποιου προς τον φίλο του;

Η Σ. Πολίτη στο Video «Βροχή» παρουσιάζει σ' ένα τζάμι να πέφτουν σταγόνες υετού, με αποτέλεσμα να θολώνει το τοπίο. Πρόκειται για ένα δραματοποιημένο ντοκουμέντο κάποιας προσωπικής της στιγμής που έχει το εξής επιμύθιο: όταν είμαστε σε κατάθλιψη ή λυπημένοι δεν διακρίνουμε με ενάργεια την πραγματικότητα, αλλά ατενίζουμε μόνον την παραμορφωμένη διάστασή της και σβήνεται η αντικειμενικότητα στην κρίση μας.

Ο Κ. Τσώλης στο έργο του «Από το μαύρο στο μαύρο» ακολούθησε μεικτή τεχνική, παρουσιάζοντας σε κορνίζες με την ακόλουθη σειρά τα εξής θέματα: ένα μαύρο νεφέλωμα, τον πλανήτη γή κονιορτοποιημένο, την Ευρώπη, την Ελλάδα, την Αττική και την Αθήνα στο ίδιο μαύρο μοτίβο, έναν αθηναϊκό δρόμο, την πόρτα ενός σπιτιού, ένα δωμάτιο, παπούτσια και στο τέλος το μαύρο πορτρέτο προφανώς του ίδιου του καλλιτέχνη. Έχουμε μία μετάβαση από το γενικό στο ειδικό, ακολουθώντας την αριστοτελική λογική και την παραγωγική μέθοδο. Οι φωτογραφίες μοιάζουν να είναι προστατευμένες από ένα ύφασμα – δίχτυ που δίνει την αίσθηση της καπνιάς, της ομίχλης και του εγκιβωτισμού. Ο καλλιτέχνης εκφράζει τον εσωτερικό κόσμο της ψυχής του που είναι μαύρος και απαισιόδοξος. Το μαύρο του μακρόκοσμου που είναι το σύμπαν αντανακλάται στον μικρόκοσμο που είναι η ψυχή του καλλιτέχνη και ο προσωπικός του τρόπος πρόσληψης για την πραγματικότητα.

Η Π. Τζαμουράνη στο Video 4 λεπτών με τίτλο «Το παράθυρο, η πόρτα και ο δρόμος» με την video-κάμερά της αποδεικνύει ότι τίποτε δεν είναι ακατόρθωτο. Μία σειρά από εμπόδια όπως κλαδιά δένδρων, κάγκελα παραθύρων και μπαλκονιών ή τα καλώδια της Δ.Ε.Η., δεν είναι ικανά για ν' αναχαιτίσουν την κάμερά της να εστιάσει στο πιό συγκεκριμένο και να αποτυπώσει την αθέατη πλευρά σκηνών που κρύβουν τα κτήρια. Νομίζω ότι το σκεπτικό της καλλιτέχνης είναι το ακόλουθο: στην πορεία της ζωής πάντα θα υπάρχουν εμπόδια στο να ανακαλύψουμε την αλήθεια ή να διεισδύσουμε στο βάθος των πραγμάτων. Εμείς όμως ενίοτε μπορούμε και να τα υπερπηδούμε. Ο συμβολικός πυρπολισμός του Ιούδα στο τέλος του video έχει να κάνει με τον εξορκισμό του κακού που στιγματίζει την ζωή – σταυρό που ο καθένας μας κουβαλάει.

Στα έργα του Δ. Γκιζίνου που φέρουν τίτλους γερμανικών δρόμων (Schubert Str 113, Goethe Str 111, Kanstr 111) συναντούμε εικόνες κτηρίων παραμορφωμένων, πυρακτωμένων που μοιάζουν με τέρατα αλλά και πρόσωπα ανθρώπων που μετέχουν σε σαδομαζοχιστικά παιχνίδια και στα οποία είναι αποτυπωμένος ο πόνος και η παραμόρφωση.

Όλες αυτές οι εικόνες θυμίζουν σκηνές από ταινίες φρίκης και υπάρχει διασύνδεση της εξωτερικής μορφής των κτηρίων με την ζωή των κατοικούντων σε αυτά. Τα κτήρια υποφέρουν και αυτά με τον πόνο των θυμάτων ή των εθελοντών στον πόνο ανθρώπων. Υπάρχει λοιπόν μία καθαρή αλληλεπίδραση της ζωής των ενοίκων με την εξωτερική όψη των κατοικιών στις οποίες διαμένουν, ενώ τις εικόνες διέπει μια γοτθική ατμόσφαιρα τρόμου.

Στο έργο του Α. Μπαρμπούτη «Citta» παρατηρούμε ότι οι πεζοί είναι ασπρόμαυροι όπως και τ' αυτοκίνητα, ενώ οι ουρανοξύστες είναι έγχρωμοι (πράσινοι, κίτρινοι, κόκκινοι). Η καθημερινότητα των μεσοαστών είναι μουντή και γκριζα, ενώ ο Καπιταλισμός θριαμβεύει με την κατίσχυση του μοντέλου του πάνω στους εργαζόμενους. Αυτή η αντινομία του Δυτικού Πολιτισμού τονίζεται με έμφαση, για να δοθεί και η αίσθηση της κοινωνικής αδικίας που τα κρατικά συστήματα επιβάλλουν, ώστε να θριαμβεύει σε απόλυτο βαθμό η πολιτική τους που μόνον απανθρωπιά επιφέρει.

Ο Γ. Βράτζας στο έργο του «Blasted» (video – animation) κάνει μία αναφορά στον πρόσφατο πυρπολισμό του φυλακίου στο Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη (8-3-2007). Ο τελευταίος ζωντανεύει, φεύγει από την Utopia (του T. Moore) και αργότερα επιστρέφει σε αυτήν. Η ασπίδα του έχει ένα ζωντανό μάτι που παραπέμπει στον Big Brother και στα σύγχρονα μέσα παρακολούθησης των πολιτών από το κράτος. Μία μολότωφ πέφτει στο φυλάκιο και ο στρατιώτης

φαίνεται να σβήνει την φωτιά κατουρώντας την, ενώ αργότερα πολλαπλασιάζεται με μία μέθοδο αυτοκλωνοποίησης. Ο καλλιτέχνης χλευάζει τον πατριωτισμό ή τον υπερεθνικισμό και την υποκριτική πατριδοπληξία;

Φεύγει από την Υτορία για να αναπαυθεί αργότερα σ' αυτήν. Μήπως το εθνικό φρόνημα ερείδεται σε κάτι κίβδηλο; Σε κάτι άπιαστο;

Ο Στέλιος Φαϊτάκης στο έργο του «Last Drop» χρησιμοποίησε λάδι ακρυλικό, λάτεξ, μεταλλική μπογιά, σπρέι και αβγοτέμπερα σε καμβά. Πρόκειται για μία σκηνή συμβατικού πολέμου. Παρουσιάζει όμως κάτι το απροσδόκητο: έναν χαμηλόβαθμο στρατιώτη, ρυτιδωμένο με άσπρα μαλλιά, κατατρομαγμένο, να τρώει τα νύχια του ενώ κρατάει ένα πιστόλι. Θα περιμέναμε έναν νέο στρατιώτη με καστανά μαλλιά και λιγότερο φοβισμένο.

Ο Φαϊτάκης δεν ωραιοποιεί την πραγματικότητα για να γίνει τερπνός στους άλλους. Παρουσιάζει την πραγματικότητα σε αληθινές συνθήκες πολέμου και τις φρικτές συνέπειες αυτού στην βιολογία του στρατιώτη. Ο χρόνος πάντα δίνει μια υποκειμενική αίσθηση για τα πράγματα. Σ' αυτή την περίπτωση έχει αλλοιώσει την φύση του στρατιώτη και την έχει φθείρει, δίνοντάς της μία μαρτυρική διάρκεια. Ο πόλεμος στον χρόνο μοιάζει αιώνιος και ατελεύτητος, ενώ μπορεί να κρατήσει μερικές ημέρες ή ώρες. Το σκηνικό θυμίζει έρημο και το ύδωρ φαίνεται να έχει τελειώσει αποδίδοντας με ευκρίνεια την δύσκολη θέση του στρατιώτη. Ο κόκκινος ήλιος στον ουρανό προμηνύει την καταστροφή και τον θάνατο που διασκορπούν τα αεροπορικά βομβαρδιστικά, από τα οποία εκπηδούν αλεξιπτωτιστές. Σε σύμπνοια με αυτό το σκηνικό έρχεται η φωτιά από τις πετρελαιοπηγές. Το σκηνικό επίσης μας θυμίζει την τραχύτητα που συναντούμε στις βραχογραφίες των εικόνων της βυζαντινής τεχνοτροπίας, δίνοντας έναν ασκητικό τόνο και συγχρόνως απεγνωσμένο.

Ο Κ. Χριστόπουλος στο έργο του «Sorin» έχει χρησιμοποιήσει μεικτή τεχνική σε ξύλο. Το όλο έργο διαπνέει μία αίσθηση φθοράς χωρίς να έχουμε τις απότομες μεταβάσεις φωτός και σκιάς με την τεχνική που τις χειρίζεται στο έργο του ο Καραβάτζιο, ούτε τον τρόπο με τον οποίον χρησιμοποιούσε ο Ντα Βίντσι το σφουμάτο. Παρατηρούμε μία κοιμώμενη γυναίκα σε μαύρο φόντο, ενώ ένας μαύρος σκύλος αποχωρεί. Ένας ιατρός βάζει γάντια και ετοιμάζεται να την εγχειρίσει. Ο καλλιτέχνης με αχνό τρόπο αποδίδει μία σκηνή έντασης συναισθηματικής και σωματικής. Ο μαύρος σκύλος μπορεί να συμβολίζει την ασθένεια – σύμφωνα με την ονειρομαντική – που θα φύγει λόγω της εγχείρισης. Μπορεί όμως να είναι και ένα πρόσωπο σημαίνον για την ίδια που την στενοχώρησε

πολύ και γι' αυτό ασθένησε βαρέως. Ενώ η σκηνή έχει ένταση και δυναμική, παραλλήλως δίνει την αίσθηση της ακινησίας που η χιονόπτωση μπορεί να προκαλέσει και μια ονειρική διάθεση συγχρόνως.

Ο Δ. Σωτηρόπουλος στο animation «Men's history» παρουσιάζει την ιστορία του ανθρώπου που δεν είναι τίποτε άλλο από μία ιστορία δολοφονιών και πολέμων. Το μόνο που αλλάζει κάθε φορά είναι το εργαλείο του φόνου και η αποτελεσματικότητά του, ώστε να επικρατήσει το δίκαιο του ισχυροτέρου που επιβραβεύεται με χειροκροτήματα και ηγεσία. Η πρώτη αδελφοκτονία αφορά τον Κάιν και τον Άβελ. Το ρόπαλο αντικαθίσταται από το τόξο, το τόξο από το ξίφος, το ξίφος συνοδεύεται από την ασπίδα, το πιστόλι παίρνει την σκυτάλη... Οπλοπολυβόλα, βόμβες, κανόνια, αεροπορικοί βομβαρδισμοί, πυρηνική ενέργεια στην υπηρεσία 2 αντίπαλων παρατάξεων που ο ένας εκπροσωπεί τον Δυτικό Πολιτισμό (Πυλώνας) και ο άλλος τον Βαρβαρικό (Σκηνή). Το μόνο που μένει στο τέλος είναι το περιστέρι· σύμβολο διαρκούς ειρήνης και κατ' άλλους το Άγιο Πνεύμα ως μία εκ των μορφών του Τριαδικού Θεού. Τα 2 ψάρια που εκτοξεύονται και καταστρέφουν τα πάντα ίσως είναι οι 2 θρησκείες (Μουσουλμανισμός – Χριστιανισμός) που βρίσκονται σε διαπάλη εντονότερη μετά τις τρομοκρατικές ενέργειες την 11-9-2001 στη Νέα Υόρκη. Η βιαιότητα αυτού του animation εκπλήσσει μα εντυπωσιάζει.